6.Sınıf

2.Öğrenme Alanı: Evimiz Dünya

Ülkemizin Türk Dünyasıyla Kültürel İş Birlikleri

Türk Dünyasının Özellikleri

Hepsi Türk dillerini konuşur (Türkçe, Azerice, Kazakça, Kırgızca, Özbekçe gibi.). Hepsinin kökeni, Türkistan'daki Türk devletlerine dayanır.

Geleneksel kıyafetler, müzik, oyunlar, gelenek ve görenekler (örneğin Nevruz), sanat ve edebiyat unsurları benzerdir.

Mustafa Kemal Atatürk ve Türk Dünyası

Bugün biz bu kitlelerden dil bakımından, gelenek, görenek, tarih bakımından ayrılmış; çok uzağa düşmüşüz. Bizim bulunduğumuz yer mi doğru, onlarınki mi? Bunun hesabını yapmakta fayda yoktur. Onların bize yaklaşmasını bekleyemeyiz. Bizim onlara yaklaşmamız gerekli Köklerimize inmeli ve olayların böldüğü tarihimizin içinde bütünleşmeliyiz. Tarih bağı kurmamız lazım, folklor bağı kurmamız lazım. Bunları kim yapacak? Elbette biz!

Atatürk, Sovyetler Birliği denilen büyük bir devletin bir gün dağılabileceğini tahmin etmiştir. Bu dağılmadan sonra Sovyetler Birliği içinde yaşayan Türk halklarının bağımsız olabileceğini ön görmüştür.

Atatürk, gelecekteki fırsatlar için köklerimizi unutmadan kardeş halklarla birlik içinde olmamızı öğütlemiştir.

Atatürk'e göre, Türk milletinin geleceği için soydaşlarıyla manevi köprüler kurması, geçmişte bölünen bağları yeniden canlandırarak kültürel birliği sağlaması gerekir.

Atatürk'e göre kültürel birliği sağlamanın yolu, ortak dili, inancı ve tarihi canlı tutmaktan geçiyordu.

Atatürk, gelecekteki fırsatları değerlendirebilmek için köklerimizi unutmadan kardeş topluluklarla dayanışma içinde olmamızı öğütlemiştir.

Türkiye; eğitim, sanat, spor ve turizm alanlarında Türk Cumhuriyetleriyle iş birliği yaparak çeşitli kurumlar oluşturmuştur.

Bağımsız Türk Devletleri

1. Türkiye 2. Azerbaycan 3. Kazakistan 4. Kırgızistan 5. Özbekistan 6. Türkmenistan 7. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC, yalnızca Türkiye tarafından tanınır.)	

Demir İpek Yolu Projesi

"Türk dünyası" olarak adlandırılan etnik ve kültürel birliğin sınırları, Adriyatik'ten başlayarak Büyük Çin Seddi'ne kadar uzanır. Bu coğrafyayı daha değerli hale getirmek için yapılan projeler planlanmıştır. Bu projelerden biri de Demir İpek Yolu'dur. Bu proje; Çin'den başlayarak Türkistan ülkeleri, Azerbaycan, Gürcistan ve Türkiye üzerinden Avrupa'ya kadar uzanır. Bu projenin en önemli kısmı Bakü-Tiflis-Kars Demir Yolu hattıdır. Bu gibi projeler, ülkemizin bölgedeki stratejik konumunun önemini artıracaktır.

1991 yılında Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra Azerbaycan, Özbekistan, Kazakistan, Kırgızistan ve Türkmenistan gibi Türk Cumhuriyetleri bağımsızlıklarını ilan etti. Ülkemiz, tarihi ve kültürel bağlarımız olan bu devletler ile güçlü ilişkiler kurmaktadır. Bu ilişkileri geliştirmek ve kültürel bağları canlı tutmak için bazı kurum ve kuruluşla kurulmuştur.

Türk Devletleri Teşkilatı (TDT)	

Kuruluş Tarihi: 3 Ekim 2009'da "Türk Dili Konuşan Ülkeler iş birliği Konseyi" adıyla kurulmuş, 12 Kasım 2021'de Türk Devletleri Teşkilatı adını almıştır.

Kuruluş Amacı: Türk devletleri arasındaki iş birliğini ve dayanışmayı Türk dünyasının ortak tarih, dil ve kültür mirası çerçevesinde ve çok taraflı geliştirmektir.

Üye Ülkeler: Türkiye, Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Macaristan (gözlemci), Türkmenistan (gözlemci), KKTC (gözlemci)

Türk Devletleri Teşkilatı; Türk Yatırım Fonu, Trans-Hazar Ulaştırma Koridoru, Orhun Öğrenci ve Akademisyen Değişim Programı, Uluslararası Gençlik Kampları, Gençlik Festivalleri, Üniversite Spor Oyunları vb. pek çok proje yürütmektedir. Ayrıca sağlık alanında da Sağlık Bilim Kurulu, Sağlık Koordinasyon Komitesi ve Tedarik Zinciri Grubu gibi yapılarla üyeleri arasında ortak çalışmalar yapılmaktadır.

Yunus Emre Enstitüsü	

Türkiye'nin uluslararası alanda bilinirliğini, güvenilirliğini ve itibarını artırmayı amaçlayan bu kurumun merkezi Ankara'dadır.

Yurt dışında Türkçeyi öğretmekte ve Türk kültürünü tanıtmaktadır. Ayrıca konserler, sergiler, kurslar ve kültürel günler düzenlemekte ve bilimsel faaliyetleri desteklemektedir.

Yunus Emre Enstitüsünün organizasyonu ile 2024 yılında Romanya'da "Türk Kültür Ayı" etkinlikleri düzenlendi. Bir ay boyunca Parlamento binasında süren bu etkinlikte, Rumenlere ve Romanya'da yaşayan Türk vatandaşlarına geleneksel Türk sanatları tanıtıldı ve vatandaşlar, ilgi duydukları sanatlarla ilgili düzenlenen atölyelere katılıp yeteneklerini test edebildiler.

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB)	

Balkanlardan Afrika'ya, Kafkasya'dan Doğu Avrupa'ya, Merkezi ve Doğu Asya'dan Orta Doğu'ya uzanan geniş bir bölgede çalışmalar yapmaktadır. YTB, "kardeş" olarak gördüğümüz soydaş ve akraba topluluklarla ekonomik, sosyal ve kültürel alanlar ile eğitim alanlarında ilişkilerimizi geliştirmeyi amaçlamaktadır.

2012 yılından beri YTB'nin ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği içinde düzenlediği Türkiye Bursları Programı ile dünyanın farklı ülkelerinden gelen başarılı öğrencilere Türkiye'de yükseköğrenim görmeleri için burs verilmektedir.

Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (TİKA)	

1992 yılında başta Türk Cumhuriyetleri olmak üzere ülkemizin tarihi ve kültürel bağlarla bağlı olduğu ülkelerle güçlü bir iş birliği kurmak amacıyla kurulmuştur. TİKA, 1992 yılından bu yana 170'ten fazla ülkede 30 binden fazla proje gerçekleştirmiştir. Farklı ülkelerde okullar, kültür merkezleri ve sağlık kuruluşları açarak, Türk kültürünü tanıtmakta ve dostluk ilişkilerini güçlendirmektedir.

Günümüzde TİKA; Balkanlardan Türkistan'a, Latin Amerika'dan Afrika ve Güneydoğu Asya'ya kadar birçok bölgede eğitim, sağlık, restorasyon, tarımsal kalkınma, maliye, turizm, sanayi alanlarında birçok proje ve faaliyetler yürütmektedir.

Bu kurumlar sayesinde Türkiye, diğer Türk devletleriyle güçlü ve kalıcı kültürel bağlar kurmaktadır. Bu iş birlikleri hem kardeşlik duygusunu pekiştirmekte hem de Türk dünyasının geleceğini birlikte şekillendirmeye katkı sağlamaktadır.

Bu kuruluşlar dışında ülkemizi başarı ile temsil eden, tanıtan kişiler de vardır. Bu kişilerden bazıları aşağıda verilmiştir.

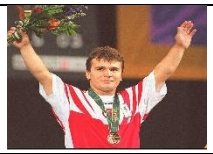
Oktay Sinanoğlu	

"Türk Einstein" olarak tanınan Oktay Sinanoğlu, 28 yaşında "dünyanın en genç profesörü" ünvanını almıştır. Moleküler biyoloji, kimya ve matematik ile Türkçe üzerine yaptığı çalışmalarla tanınır. "Türkçe giderse Türkiye gider." düşüncesini savunmuş ve bu yüzden hayatını Türkçenin korunmasına ve öğretilmesine adamıştır.

Barış Manço	

Sevgi, saygı, vatanseverlik, kardeşlik, yardımseverlik gibi değerleri müziği ile genç nesillere aktarmıştır. **"Adam Olacak Çocuk", "7'den 77'ye"** programlarıyla bu değerlerin çocuk yaşta kazandırılmasını sağlamıştır. "Dönence Dünya Turu" programı ile yaklaşık 150 ülkeyi gezerek hem Türk kültürünü dünyaya tanıtmış hem de farklı coğrafyalardaki kültürleri bizlere tanıtarak âdeta bir kültür elçisi gibi çalışmıştır.

1991'de "Devlet Sanatçısı" ünvanını almaya hak kazandı.

Naim Süleymanoğlu	

"Cep Herkülü" lakabı ile anılan Naim Süleymanoğlu, 15 yaşında 1982'de düzen

Gençler Dünya Şampiyonası'nda "En genç dünya rekortmeni" oldu. Halterdeki başarılarının yanı sıra Bulgaristan'daki Türklere yapılan zulmü dünyaya duyurarak da tarihe geçti. 1980'li yıllarda Türkiye'ye gelerek Türkiye adına yarıştı. Kendi ağırlığının 3 katından fazlasını kaldırarak **"Dünyanın en iyi haltercisi"** ödülünü kazanan tek sporcu oldu.

Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı	

Türk sanat, bilim ve kültür alanında iz bırakmış kişilerin kısa yaşam öykülerini hazırlama, önemli düşünce ve kültür insanının biyografilerini ele alma, hazırlanan metinleri farklı dillere çevirme, Türk dili ve kültürünü tanıtma ve dünya çapında farkındalık oluşturma ile ilgili çalışmalar yapmıştır

TÜRKSOY Ressamlar Buluşması

"TÜRKSOY Ressamlar Buluşması" kapsamında Ankara'da açılan "Kuzey Makedonya'dan Ressamlar Sergisi", sanat alanında yapılan kültürel iş birliğinin güzel bir öreğidir. Sergide Kuzey Makedonya'dan gelen sanatçıların eserleri yer almış, bu eserlerde hem Balkanlara özgü kültürel ögeler hem de evrensel sanat anlayışı yansıtılmıştır. Bu etkinlik sayesinde farklı ülkelerden sanatçılar bir araya gelmiş, kültürel zenginliklerini paylaşma fırsatı bulmuşlardır. Sergi, hem Türk dünyası ile Kuzey Makedonya arasındaki dostluk bağlarını güçlendirmiş hem de sanat aracılığıyla ortak değerlerin buluşmasına katkı sağlamıştır.

Türk Kültürünün Zenginliği ve Gönül Coğrafyası

Kültür, toplumların sahip olduğu maddi ve manevi değerlerin bütünüdür.

Gönül coğrafyası; Türk milletinin tarihsel ve duygusal bağ kurduğu, dostluk ve kardeşlik ilişkileri geliştirdiği ülkeleri ifade eder.

Türkler; Türkistan'dan Doğu Avrupa'ya, Rusya'dan ve Afrika'ya uzanan geniş bir coğrafyaya yayılmışlardır. Bu geniş coğrafya, bugün birçok devletin sınırları içinde yer alsa da Türkiye için bir "gönül coğrafyası" oluşturur. Bu yüzden Türkistan, Afganistan, Suudi Arabistan, Libya, Cezayir, Tunus, Kafkaslar, Bosna-Hersek, Kuzey Makedonya, Arnavutluk gibi Balkan ülkeleri ve dünyanın farklı yerlerinde yaşayan Türk topluluklarıyla Türkiye arasında güçlü bağlar kurulmuştur. Örneğin Karabağ Savaşı'nda Türkiye'nin Azerbaycan'a verdiği destek ya da Bosna Savaşı sırasında Türkiye'nin yaptığı yardımlar, bu gönül bağlarının güçlü birer örneğidir.

Ülkemizi yurt dışında temsil eden kişilerin sahip olduğu değerler şunlardır:

Sorumluluk bilinci Milli değerlere bağlılık	Milletle birlik duygusu Temsil kabiliyeti	Çalışkanlık ve azim Kültürel bilinç	Vatan sevgisi Alçak gönüllülük